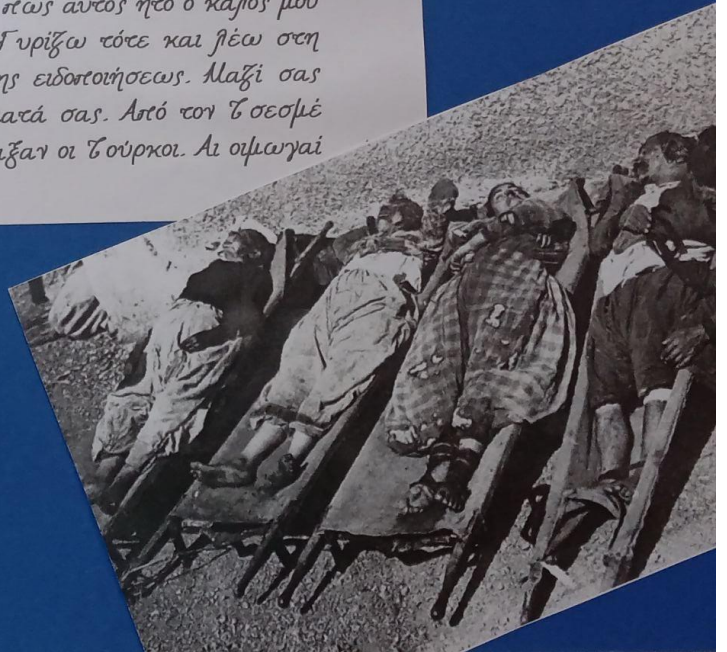

Μικρασιατική καταστροφή

Μαρτυρία Λάμπρου Λαμπρινίδη από τα Βουρβιά:

Ήτο Παρασκευή απόγευμα, έφαγα κι κοιμήθηκα. Κοιμάμενος ήκουσα μια φωνή να βέει: «Φύγε». Ξηκάνθηκα και ρώτησα: «Τίποτα φάναζε, μητέρα, φύγε;». Κατένας παιδί μου, μου είπε η μάνα μου. Ξαν συνήθηδα βίγο, σκέφτηκα πως αντός ήτο ο καβός μου άγγελος που με ειδοποιούσε να φύγω. Γυρίζω τότε και βέω σση μητέρα μου: «Αύριο φεύγομε άνευ άβητης ειδοποιήσεως. Μαζί σας δεν θα πάρεστε τίποτα πητη τα κοσμήματά σας. Από τον Ξσεσμέ όσοι δεν πρόλαβαν να φύγουν, τους έσφαξαν οι Τούρκοι. Αι ομωγαί από τη σφαγή ηκούοντο σση Χίο.

Μαρτυρία
ένος
προσφυγα

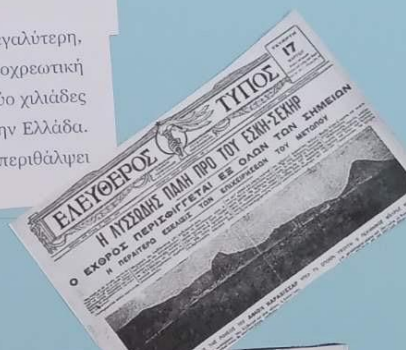

Μικρασιατική Καταστροφή 1922 : Η μεγαλύτερη συμφορά του ελληνισμού

Συνολικά η μικρασιατική εκστρατεία είχε ως αποτέλεσμα 25.000 νεκρούς και τραυματίες στρατιώτες από ελληνικής πλευράς. Πάνω από 1.500.000 Έλληνες αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις εστίες των προγόνων τους και να έρθουν σαν πρόσφυγες στην Ελλάδα, αφήνοντας πίσω τους πάνω από 600.000 νεκρούς.

Με τον όρο Μικρασιατική Καταστροφή περιγράφεται περισσότερο η τελευταία φάση της Μικρασιατικής εκστρατείας, δηλαδή το τέλος του «ελληνοτουρκικού πολέμου του 1918-22», η φυγή από την Τουρκία της ελληνικής διοίκησης, που είχε εγκατασταθεί στα δυτικά μικρασιατικά παράλια, στη Σμύρνη, κατά τη Συνθήκη των Σεβρών, (αμέσως μετά την ανακωχή του Μούδρου), όπως και η σχεδόν άτακτη υποχώρηση του ελληνικού στρατού μετά την κατάρρευση του μετώπου και η γενικευμένη πλέον εκδίωξη μεγάλου μέρους του ελληνικού και χριστιανικού πληθυσμού από τη Μικρά Ασία, που είχε όμως ξεκινήσει πολύ νωρίτερα (δείτε σχετικά Συνθήκη του 1914, που είχε συνομολογήσει ο Ελευθέριος Βενιζέλος) και που είχε διακοπεί με την «ανακωχή του Μούδρου».

Η Μικρασιατική Καταστροφή θεωρείται από τις μεγαλύτερες, αν όχι η μεγαλύτερη, συμφορά του ελληνισμού διαχρονικά. Με την Συνθήκη της Λωζάνης και την υποχρεωτική ανταλλαγή πληθυσμών, ο ελληνισμός της Ανατολής εξαφανίστηκε ύστερα από δύο χιλιάδες χρόνια και περίπου 1,5 εκατομμύριο πρόσφυγες ήρθαν υπό άθλιες συνθήκες στην Ελλάδα. Το σχεδόν χρεοκοπημένο ελληνικό κράτος έπρεπε τάχιστα να στεγάσει και να περιθάλψει αυτόν τον τεράστιο πληθυσμό.

Η Καταστροφή του 1922 θα επιφέρει βαθιές τομές εντός της ελληνικής κοινωνίας σε επίπεδα: οικονομικό (δημιουργία πολυπληθούς εργατικής τάξης στα μεγάλα κέντρα), πολιτικό (ριζοσπαστικοποίηση των πολιτικών δυνάμεων), καθώς και ποικίλα (νέα μουσικά ακούσματα, κουζίνα, νέες πνευματικές αναζητήσεις και λογάρια, όπως η γενιά του '30 κτλ).

Ο όρος Μικρασιατική Καταστροφή είναι όρος που έχει υιοθετηθεί από την ελληνική ιστοριογραφία για να περιγράψει τα αποτελέσματα της Μικρασιατικής Εκστρατείας στην Ελλάδα και στον ελληνισμό γενικότερα.

Συγκεκριμένα αναφέρεται στο τέλος του ελληνοτουρκικού πολέμου του 1919-22, τη φυγή από την Τουρκία της ελληνικής διοίκησης, που είχε εγκατασταθεί στα δυτικά μικρασιατικά παράλια, κατά τη Συνθήκη των Σεβρών, όπως και την σχεδόν άτακτη υποχώρηση του ελληνικού στρατού μετά την κατάρρευση του μετώπου και τη γενικευμένη πλέον εκδίωξη και εξόντωση μεγάλου μέρους του ελληνικού και χριστιανικού πληθυσμού της Μικράς Ασίας. Συνολικά, το φθινόπωρο του 1922 έφθασαν στην Ελλάδα περίπου 900.000 Μικρασιάτες πρόσφυγες.

Ο πλήρης απολογισμός της καταστροφής αυτής που συντέλεσθη ιστορικά σε δύο περιόδους (αμφότερες τετραετίες), 1914-1918 και 1920-1924 είναι πράγματι πολύ δύσκολος. Οι αρπαγές και οι λεηλασίες σπιτιών και περιουσιών, οι γεωργικές και κτηνοτροφικές καταστροφές, το γκρέμισμα σχολείων, ναών και άλλων ευαγών ιδρυμάτων, η καταστροφή βιοτεχνικών και βιομηχανικών επιχειρήσεων, με τον παράλληλο ευτελισμό κάθε ανθρώπινης αξιοπρέπειας στον οποίο περιλαμβάνονταν βασανισμοί αιχμαλώτων, ακρωτηριασμοί, θανάτωση βρεφών, βιασμοί, η ηθική οδύνη υπό το κλίμα του τρόμου και της απειλής του θανάτου, αλλά και ατέλειωτες πορείες στα περιώνυμα "τάγματα εργασίας", με άγνωστο αριθμό ανθρώπων που χάθηκαν σ' αυτά, οι απαγχονισμοί, τα δημόσια λυντσαρίσματα, καθώς και οι εκτελέσεις με αποφάσεις των τουρκικών Δικαστηρίων της Ανεξαρτησίας δεν έχουν μέχρι σήμερα ερευνηθεί πλήρως.

